

Cursuri universitare

Bogdan Cristian Trandafirescu

TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

Îndrumar metodologic pentru seminar

Cuprins

CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCATIVE. ȘTIINȚELE JURIDICE ȘI TEORIA GENERALĂ

A DREPTULUI	9
1. Obiective.....	9
2. Cuvinte-cheie.....	9
3. Rezumat	9
4. Întrebări grilă	14
5. Întrebări deschise	16
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	16
7. Bibliografie.....	18

CAPITOLUL II. ȘCOLI ȘI CURENTE ÎN GÂNDIREA JURIDICĂ.....

1. Obiective.....	19
2. Cuvinte-cheie.....	19
3. Rezumat	19
4. Întrebări grilă	21
5. Întrebări deschise	23
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	23
7. Bibliografie.....	25

CAPITOLUL III. CONCEPTUL ȘI DEFINIȚIA DREPTULUI.....

1. Obiective.....	27
2. Cuvinte-cheie.....	27
3. Rezumat	27
4. Întrebări grilă	30
5. Întrebări deschise	32
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	33
7. Bibliografie.....	34

CAPITOLUL IV. PRINCIPIILE DREPTULUI.....

1. Obiective.....	36
2. Cuvinte-cheie.....	36
3. Rezumat	36

4. Întrebări grilă	39
5. Întrebări deschise	40
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	41
7. Bibliografie.....	43
CAPITOLUL V. SCURTĂ PRIVIRE ASUPRA ISTORIEI UNIVERSALE A DREPTULUI.....	44
1. Obiective.....	44
2. Cuvinte-cheie.....	44
3. Rezumat	44
4. Teste grilă.....	48
5. Întrebări deschise	50
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	50
7. Bibliografie.....	52
CAPITOLUL VI. DREPTUL ȘI STATUL	54
1. Obiective.....	54
2. Cuvinte-cheie.....	54
3. Rezumat	54
4. Întrebări grilă	57
5. Întrebări deschise	59
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	59
7. Bibliografie.....	61
CAPITOLUL VII. SISTEMUL NORMATIV SOCIAL	62
1. Obiective.....	62
2. Cuvinte-cheie.....	62
3. Rezumat	62
4. Întrebări grilă	65
5. Întrebări deschise	67
6. Teme pentru referate și dezbateri.....	67
7. Bibliografie.....	69
CAPITOLUL VIII. NORMA JURIDICĂ.....	70
1. Obiective.....	70
2. Cuvinte-cheie.....	70

3. Rezumat	70
4. Întrebări grilă	73
5. Întrebări deschise	75
6. Teme de referate și dezbateri	76
7. Bibliografie	77
CAPITOLUL IX. INTERPRETAREA NORMEI JURIDICE	79
1. Obiective	79
2. Cuvinte-cheie	79
3. Rezumat	79
4. Întrebări grilă	82
5. Întrebări deschise	84
6. Teme de referate și dezbateri	85
7. Bibliografie	86
CAPITOLUL X. ACȚIUNEA NORMEI JURIDICE	87
1. Obiective	87
2. Cuvinte-cheie	87
3. Rezumat	87
4. Întrebări grilă	90
5. Întrebări deschise	92
6. Teme de referate și dezbateri	93
7. Bibliografie	94
CAPITOLUL XI. IZVOARELE DREPTULUI	95
1. Obiective	95
2. Cuvinte-cheie	95
3. Rezumat	95
4. Întrebări grilă	98
5. Întrebări deschise	100
6. Teme de referate și dezbateri	101
7. Bibliografie	102
CAPITOLUL XII. RAPORTUL JURIDIC	103
1. Obiective	103
2. Cuvinte-cheie	103

3. Rezumat	103
4. Întrebări grilă	108
5. Întrebări deschise	110
6. Teme de referate și dezbateri	110
7. Bibliografie	112
CAPITOLUL XIII. ACTUL JURIDIC	113
1. Obiective	113
2. Cuvinte-cheie	113
3. Rezumat	113
4. Întrebări grilă	117
5. Întrebări deschise	119
6. Teme de referate și dezbateri	119
7. Bibliografie	121
CAPITOLUL XIV. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ	122
1. Obiective	122
2. Cuvinte-cheie	122
3. Rezumat	122
4. Întrebări grilă	125
5. Întrebări deschise	127
6. Teme de referate și dezbateri	127
7. Bibliografie	129
RĂSPUNSURILE LA ÎNTREBĂRILE GRILĂ	130
BIBLIOGRAFIE	133

Bogdan Cristian Trandafirescu

TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI

Îndrumar metodologic pentru seminar

Universul Juridic

București

-2025-

Capitolul I

Noțiuni introductive.

Științele juridice și teoria generală a dreptului

1. Obiective

- Familiarizarea cu noțiunea generală de știință și cu cea de știință a dreptului.
- Înțelegerea problematicii teoriei generale a dreptului.
- Înțelegerea locului și rolului teoriei generale a dreptului între științele juridice.

2. Cuvinte-cheie

știință; trăsăturile științei; științe juridice; obiectul de studiu al științelor juridice; teoria generală a dreptului; enciclopedie juridică.

3. Rezumat

Conceptul de știință

În genere, știința a fost definită ca „ansamblu coerent de cunoștințe privind anumite categorii de fapte, obiecte sau fenomene”¹.

Principalele trăsături ale științei sunt:

- a) veridicitatea (să redea în enunțuri adevărate ce descoperă în domeniul ei de cercetare);
- b) raționalitatea (enunțurile să fie corecte sub aspect logic);
- c) verificabilitatea (enunțurile ei să se confirme în valoarea lor generală de adevăr, prin metode de verificare riguroasă);
- d) perfectibilitatea (disponibilitatea de a integra noile descoperiri în sistemul său explicativ).

¹ Lucas, G., Moreau, C. (coord.), *Petit Larousse illustre*, Ed. Librairie Larousse, Paris, 1982, p. 914.

Condițiile ca un ansamblu de cunoștințe să poată fi numit știință sunt: să aibă delimitat un domeniu propriu de cercetare conceptuală; să posede un limbaj propriu, bine definit; să se bazeze pe un sistem propriu de principii, legi, noțiuni și categorii; să utilizeze metode și tehnici adecvate de cercetare, formulând reguli și criterii operaționale; să cuprindă ipoteze și teorii competitive pentru explicarea diferitelor aspecte ale domeniului cercetat; să permită predicții².

Conceptul de știință a dreptului

Științele juridice aparțin, ca subsistem, sistemului științelor socio-umane, subsistemul științelor juridice are ca referent, ca domeniu de cercetare, modalitatea de ființare a socio-umanului numită drept.

Științele juridice cercetează forma juridică a existenței sociale, așa cum științele economice investighează forma economică a existenței societale. De aici rezultă că toate componentele existenței sociale cu formă juridică, dar deoarece forma juridică este inevitabilă societății urmează ca și componentele acestea care nu o au încă, o pot primi.

După cum am arătat, știința, într-o caracterizare epistemologică extrem de generală, este cunoaștere sistematică și metodică a unei realități pe care nu ea o creează; nici psihicul, nici economia sau reacțiile chimice nu sunt creații ale psihologilor, economiștilor sau chimiștilor. Aceste domenii de cunoaștere sunt realități care există indiferent dacă sunt investigate științific sau nu. Se pune întrebarea dacă tot astfel ar trebui privite și realitățile studiate de științele dreptului. Normele juridice care alcătuiesc dreptul pozitiv sunt creații abstracte ale omului având o determinare socială (se bazează deci pe un sistem axiologic cuprins în trebuințele de conviețuire socială a oamenilor). Dacă atât realitatea dreptului (dreptul obiectiv), cât și științele juridice sunt creații ale ființei umane, atunci unde se sfârșește domeniul cercetat (realitatea dreptului) și începe știința care studiază acest domeniu (știința dreptului)?

² Cu privire la trăsăturile și condițiile esențiale ale unei științe, a se vedea Mihai, Gh.C., Motica, R.I., *Fundamentele dreptului. Teoria și filosofia dreptului*, Ed. ALL, București, 1997, p. 7.